

Sådan anlægger du *drømmehaven*

TEKST OG FOTOS: SIDSE OG LARS JUNCKER

FÅ HJÆLP TIL DIN HAVE - SÅDAN GØR DU

Har du netop anskaffet dig et nyt hus uden haveanlæg, eller har du et ældre haveanlæg, der trænger til renovering og ikke ved, hvordan du kommer videre – så vil denne artikel give nogle ideer til, hvordan du kan få dine drømme gjort til virkelighed.

Der kan være forskellige årsager til, at du søger hjælp. Det kan være, opgaven er for vanskelig, f.eks. ved fældning eller beskæring. Opgaven kan også være for stor, f.eks. hvis du skal have lagt nye belægninger eller lavet ny beplantning, en beplantning som er korrekt sammensat ud fra hensyn til størrelse, lys og skygge, udseende, vedligeholdelseshensyn m.v. Oftest er problemet uoverskueligheden eller den manglende evne til at forestille sig det færdige resultat.

DE INDIVIDUELLE BEHOV SKAL OPFYLDES

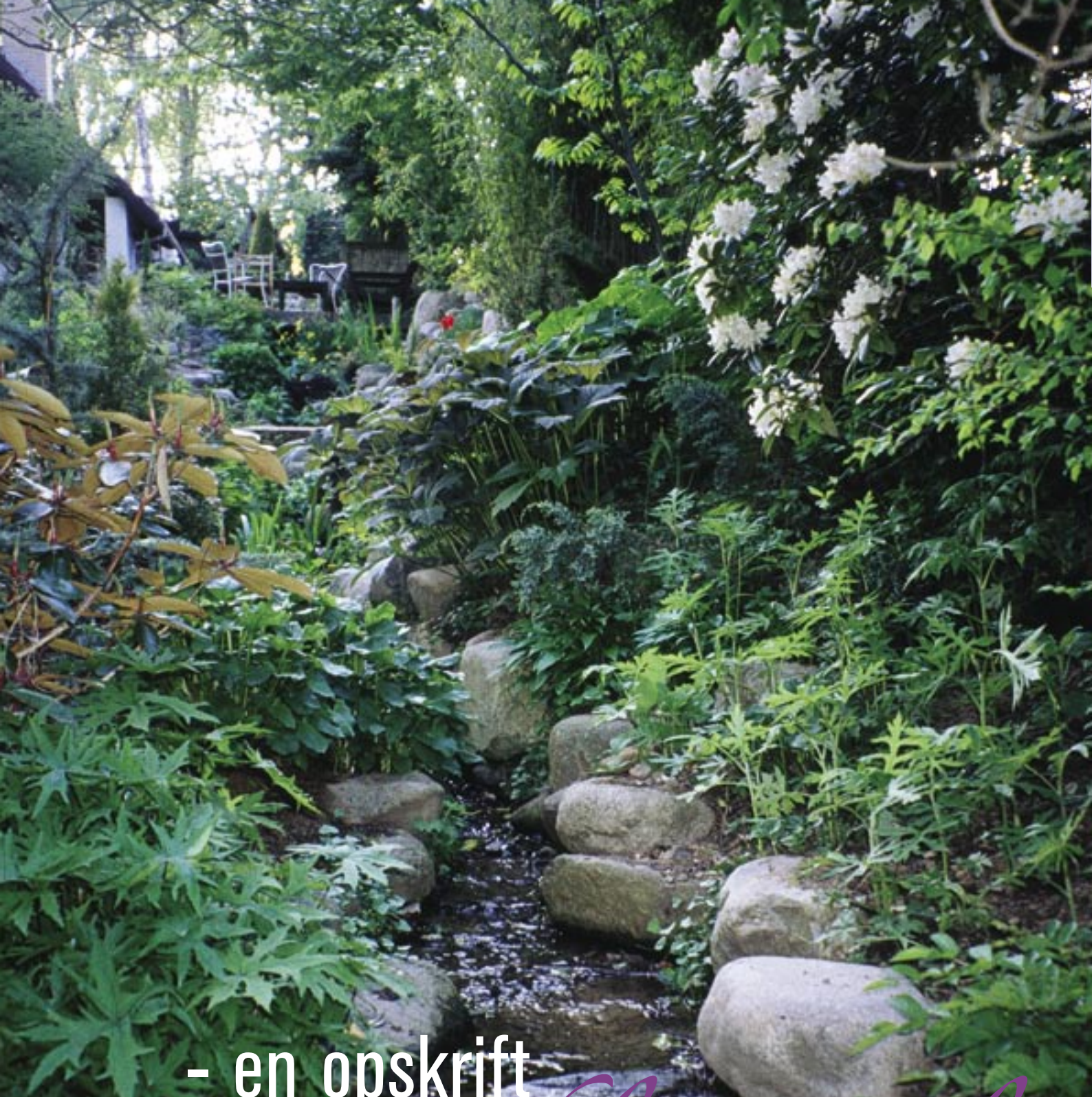
De senere år er der kommet mere og mere fokus på indretningen af hjemmet. I TV kan ses utallige programmer om hjemmets indretning. På det seneste er der tilmed kommet flere og flere gode programmer med vejledning i pasning og anlægning af haven. Haven, det udendørs rum, er blevet in-

Det kan der være mange grunde til. Måske skyldes det, at vi er færdige med renoveringen af køkkenet og bad, måske er det fordi vi har flere penge mellem hænderne – eller er det et naturligt behov for at komme tættere naturen i vores fortravlede hverdag?

HAVENS FORMÅL

Haven kan opfylde en masse forskellige praktiske og visuelle behov: Den kan fremhæve husets arkitektur, den kan bruges til leg eller være dyrevenlig – haven kan være bæredygtig, (altså levere til køkkenet) eller funktionel, således at du f.eks. kan færdes ubesværet rundt, og bilen kan blive parkeret. Det er jo også stedet, bøffen bliver grillet...

Fælles for alle disse praktiske behov bør haven først og fremmest være en prydding. Der kan være mange grunde til at have en have. Det er jo også stedet, hvor du kan afprøve og eksperimentere uden indblanding fra andre end din eventuelle partner. Fysisk arbejde kan være en tilfredsstillende for den, som har stillesiddende arbejde. Nydelsen ved et haveanlæg, der tilgodeser netop egne behov, er for mange et krydderi i tilværelsen.

- en opskrift

Haven bliver til

HAVEARKITEKTEN

Beslutningen er taget: Haven skal forandres. Men hvordan kommer du videre? Jeg vil foreslå, at du søger hjælp hos en professionel havearkitekt. En havearkitekt har typisk gennemgået en uddannelse som landskabsarkitekt og er den fagmand, man bør ty til, når haven skal projekteres, dvs. planlægges.

En havearkitekt finder du i Det Danske Haveselskab, eller du henvender dig direkte til en praktiserende landskabsarkitekt (PLR) på en tegnestue - typisk, som når du finder en arkitekt til dit hus.

HAVEKONSULENTEN

Når kontakten er skabt til en konsulent i haveselskabet, gælder det om at finde det behov, som skal være grundlaget for havens forandring. Typisk udarbejdes en haveplan med tilhørende planteliste ud fra din egen opmåling. Men man kan også vælge at nøjes med en skitse, måske lavet på stedet i dit selskab. Men herfra er der så en masse beslutninger som f.eks. materialevalg, som man selv skal tage.

LANDSKABSARKITEKTEN

Den praktiserende landskabsarkitekt udfører som regel et komplet projekt-materiale tilhørende tegninger. Det kan være af eksisterende forhold, det nye udseende, måske med snit, koteplan (højde - niveauplan) m.v. Derudover en beskrivelse af de enkelte elementer (materialevalg), som indgår i haven, og hvordan arbejdet skal udføres i henhold til gældende krav og normer. Udgiften for begge løsninger vil typisk starte ved 3.000,- kr. og opetter. Find dit behov og træk på ekspertisen. På den måde kan du spare mange ærgrelser ved f.eks. fejllindkøb af planter. Selve planlægningen kan selvfølgelig udføres hele året, men naturligvis er det nemmere at lokalisere de forskellige elementer i haven udenfor vintersæsonen.

DEN UDFØRENDE

– ANLÆGSGARTNER ELLER BROLÆGGER

Grundlaget for havens fremtidige udseende er nu valgt. Har du mod på det, kan du selv gå i gang med forandringen. Eller du kan kontakte den udførende i form af en anlægsgartner eller en brolægger. Med materialet i hånden kan du nu indhente tilbud/overslag som underhåndsbud hos to udførende, som kan være anbefalet af arkitekten. Materialet er grundlaget for to sammenlignelige bud, hvilket kan være en stor fordel. Udgiften til planen kan ligge her.

ANLÆGSGARTNEREN

En anlægsgartner har typisk gennemgået en 4-årig håndværkeruddannelse, måske udbygget to år som anlægsgartnereteknikker. Han arbejder med alle former for udendørs materialer, belægnings i beton og granit, bygger mindre træ-konstruktioner, planter, arbejder med vand og sten f. eks. som stengærde.

Anlægsgartneren beskærer og fælder også havens træer og buske.

Anlægsgartneren yder tilmed garanti af den nye plantning, hvis han forestår ukrudts-bekæmpelse, vanding og gødskning i en vækstsæson.

Du bør vælge en anlægsgartnermester, som er tilknyttet foreningen af Danske Anlægsgartnere (DAG). Her får du et firma, som er medlem af ankenævn og garantifond, hvilket er din garanti for at arbejdet udføres faglig korrekt. F.eks. ved dimensionering af underlaget i en indkørsel eller ved afvandingen bag en støttemur. Ønsker du f.eks. at få lagt nye fliser, hvor der har ligget gamle og ønsker at genanvende bunden (grusopbygningen), fordi der er mange penge at spare ved udgravning, affaldsafgift m.v. – ja, så skal anlægsgartneren underrette dig, hvis underlaget ikke holder hans normer, og han derved fraviger sin garanti. I modsat fald kan du faktisk pålægges ansvaret for eventuelle sætninger, selvom gartneren faktisk ikke har udført bunden.

Ankenævnet kan kontaktes, hvis man er utilfreds med kvaliteten af det udførte arbejde, prisen på arbejdet, eller hvis man ikke kan forlige sig med anlægsgartneren.

Forbrugeren har hverken pligt til at bruge nævnet eller til at følge nævnets afgørelser. Finder forbrugeren, at afgørelsen er forkert, kan man gå til domstolene og søge sin sag prøvet. Nævnets afgørelse er bindende for anlægsgartneren.

Bag ankenævnet ligger en Garantifond, der sikrer kunden, hvis anlægsgartneren ikke efterlever kendelsen, eller har lukket virksomheden.

BROLÆGGEREN

Brolæggeren er specialiseret inden for al vandret og lodret belægningsarbejde i beton og granit og har ligeledes en 4-årig håndværksuddannelse bag sig. I form af sin specialisering er brolæggeren ualmindelig skrap til dette arbejde. Brolæggeren kan være den, der kontaktes, hvis det kun er belægninger/mure, der skal berøres.

Din brolægger bør være medlem af Brolæggerlauget, som er en landsdækkende sammenslutning af brolæggermestre under Dansk Byggeri.

Brolæggermestre, der er medlemmer af Brolæggerlauget, udfører arbejdet efter Dansk Standard for brolægning, DS 1136 og i overensstemmelse med de høje kvalitetskrav, der kendetegner den faglærte brolægger.

PLANLÆG I GOD TID

Kontakten til den udførende kan skabes hele året, og arbejdet kan i teorien også udføres hele året, selvom man ikke skulle tro det. Vinterperioden stiller dog store krav til planlægningen af arbejdet, og sne og frost er en naturlig hindring.

Anlægsgartneren er så vidt muligt beskæftiget hele året. I vinterperioden arbejdes med beskæring fældningsopgaver, sne og glatføre, men også nyanlæg i det omfang, vejret tillader det. Anlægsgartnerens travle periode er naturligvis i foråret, hvor alle vågner fra vinterhi og lysten til haven genopdages.

Heri er naturligvis det faktum, at du bør være tidligt ude for at få lavet en aftale om udførsel i foråret. Rent fagligt vil du være bedst tjent med at f.eks. plantearbejder udføres om efteråret. Som selvstændig anlægsgartner er jeg med til at skuffe en masse nye kunder, som har en forventning at få udført arbejdet i foråret, men ikke kan få sit ønske opfyldt på grund af travlhed. Et nyt anlæg skal måske nydes de næste mange år og bidrager tillige med en værdistigning af huset. Så beslutninger bør ikke forhastes, også selvom der måske skal holdes en fest. Ring i god tid

PRISEN PÅ ARBEJDET

Prisen kan være fast eller som et overslag. Personlig arbejder jeg mest i overslag, idet jeg finder det mest rimeligt, at kunden kun skal betale for det, der er ydet – intet mere. Under alle omstændigheder er det vigtigt, at prissætningen er på skrift, og at du som kunde løbende orienteres om eventuelle ekstra-ydelser, omkostninger m.v. Det til gavn og glæde for begge parter.

Det er ærgerligt at blive uenige over den økonomiske del, blot pga. at den skriftlige del ikke er i orden.

Ca. prisen for et haveanlæg ligger fra 300,- kr. pr m² i gennemsnit. De billige m² er f.eks. plænen til 25,- kr. og det dobbelte for rullegræs. Belægninger koster typisk mellem 350,- og 500,- for beton og 750,- til 1.000,- for granitbelægninger. Ønskes en have med vand, sten og planter koster det mellem 500,- til 1.000,- kr. alt inkl.(OBS! Ovenstående priser er kun vejledende inkl. moms). Husk, at jo mindre anlægget er, jo dyrere m²-pris. I TV programmet Hokus Krokus arbejdes der i haven i tre dage, og der købes materialer for 25.000,- kr. Dertil kommer ikke-synlige udgifter som mandetimer og maskiner, samt f.eks. vognmandsudgifter. Derfor: Forvent ikke at din have kan udføres for dette beløb, idet der ligger en stor udgift til ovenstående. Realistisk bør du minimum fordoble materialeudgiften til den praktiske udførsel.

GODT I GANG – OG TILLYKKE

Nu er håndværkeren godt i gang, og han kan løse det meste for dig. Udover den praktiske udførsel han også sørge for al materialeindkøb (hvilket er normalt), og på grund af sin daglige kontakt med leverandøren kan han fremskynde leverancer, som i nogle tilfælde kan være vanskelige at skaffe indenfor en kort tidshorisont som privatmand.

Det bedste resultat skabes under alle omstændigheder ved dialog. Giv dig løbende tilkende, lyt til fagkundskaben og træf sammen en beslutning. På den måde får du bedst opfyldt dine personlige ønsker og behov til fremtidig glæde i din nye drømmehave – held og lykke og god fornøjelse.

Nyttige adresser:

Praktiserende Landskabsarkitekters Råd
Sekretariat:
Ved Stampedammen 58, 2970 Hørsholm
Tlf: 70 20 50 77.
E-mail: sekretariat@p-l-r.dk
Hjemmeside; www.p-l-r.dk

Havebrugskonsulenter
Det jyske haveelskab
Clausholmvej 316, 8370 Hadsten
Tlf: 86 49 17 34
djh@haveelskab.dk

Den Danske Haveelskab, Øerne
Jægersborgvej 47, 2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 45 93 60 00
haven@haveelskab
www.haveelskabet.dk

Danske Anlægsgartnere
Sekretariat:
Sankt Knudsvej 25, 1903 Frederiksberg C
Tlf. 33 86 08 60
info@dag.dk
www.dag.dk

Brolæggerlauget
Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106
Postbox 2125, 1015 København K
Tlf. 72 16 00 00
jhv@danskbyggeri.dk
www.brolaeggerlauget.dk

Sidse og Lars Juncker fra anlægsgartnerfirmaet JunckerHaven.
Se mere på www.junckerhaven.dk

Mød Lars Juncker på årets Garden Living Fair, hvor han anlægger
en romantisk have, med masser af ideer i.

mød gartneren

– også kaldet Automower

Automower er ekspert i at slå græs og altid villig til at gøre
det hårde arbejde for dig. Den er det 21. århundredes løsning
på et ældgammelt problem: Hvem slår græsset?

 Electrolux
makes life a little easier™

Automower arbejder selvstændigt
og effektivt og er desuden:

- utrolig nem at bruge
- lydsvag og energibesparende
- tyveri- og vejr sikker
- grundig, idet den klipper med tre knive

Pris: 14.995,-

Se mere på www.automower.dk